

SPANIELIEN METSÄSTYSKOKEEN (SPME, SPME-V) SÄÄNNÖT

Hyväksytty Kennelliiton valtuustossa 23.11.2013.
Voimassa 1.5.2014 alkaen

SPANIELIEN METSÄSTYSKOKEEN (SPME, SPME-V) SÄÄNNÖT

Hyväksytty Kennelliiton valtuustossa 23.11.2013. Voimassa 1.5.2014 alkaen

1. KOKEEN TARKOITUS

Kokeiden tarkoituksena on ylläpitää ja kehittää ylösajavien ja noutavien koirien käyttöä metsästyskoirina sekä haavoittuneen tai kadoksiin jääneen riistan talteenottajina. Tavoitteena on myös suoritusten perusteella arvioida koirien tasoa jalostustyön pohjaksi.

2. KOKEEN LUONNE

Kokeet ovat luonteeltaan joko yleisiä, yhdistyksen jäsenten välisiä tai rotukohtaisia kokeita ja kilpailuja. Kokeesta käytetään lyhennystä SPME.

Vesilinnuilla ja kahlaajilla suoritetusta kokeesta käytetään lyhennystä SPME-V. Kokeen pääriista mainitaan koeanomuksessa ja koeilmoituksessa.

3. OSALLISTUMISOIKEUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Kokeisiin saavat osallistua kaikki Suomen Kennelliiton (jäljempänä Kennelliitto) rekisteröinti-, tunnistusmerkintä- ja rokotusmääräykset täyttävät FCI:n roturyhmiin 8.2 ja 8.3 kuuluvat, sekä FCI:n jäsenjärjestöjen rekisteröimät vähintään yhdeksän kuukautta täyttäneet koirat.

Koetoimikunnalla on oikeus rajoittaa kokeeseen osallistuvien koirien lukumäärä kulloinkin voimassa olevien Kennelliiton ohjeiden mukaisesti milloin järjestelytoimenpiteet niin vaativat. Siitä on kokeesta tiedotettaessa mainittu.

Kokeeseen ei saa osallistua:

- sairas koira
- narttu 30 vuorokautta ennen arvioitua penikointia ja alle 42 vuorokautta penikoimisen jälkeen
- kiimainen narttu
- typistetty koira.
- koira, joka ei täytä Kennelliiton antidopingsäännön vaatimuksia
- muut mahdolliset koesääntökohtaiset kiellot

4. JÄÄVIYS

Kulloinkin voimassa oleva Kennelliiton yleinen jääviyssääntö.

5. JÄRJESTÄMISLUVAN MYÖNTÄMINEN

Näitä sääntöjä noudatetaan Kennelliiton ja kennelpiirien myöntämissä kokeissa. FCI myöntää kansainväliset kokeet.

Kennelliitto myöntää valtakunnalliset mestaruuskilpailut Spanieliliiton esityksestä.

6. KOKEEN ANOMINEN

6.1. Luvan anoja ja järjestelyvastaava

Kokeen järjestämisluvan anoo Kennelliiton jäsenyhdistys, Kokeet on pyrittävä järjestämään kokeissa käytetyn pääriistan metsästysaikana.

6.2. Anomisen määräaika

Koe on anottava Kennelliiton kulloinkin määräämänä aikana.

6.3. Anomuksen sisältö

Koelanomuksessa on mainittava kokeen järjestäjä, kokeen luonne (SPME tai SPME-V tai spanielien vesityökoe), koeaika ja paikka, kilpailuluokat, osanottomaksun suuruus sekä kenelle ja mihin mennessä ilmoittautuminen ja osanottomaksu suoritetaan, tehtävään lupautuneen ylituomarin nimi sekä vastaava koetoimitsija. Myös mahdolliset rajoitukset on mainittava.

6.4. Anomuksen osoitus

Anomus osoitetaan aina sen kennelpiirin hallitukselle, jonka alueella koe järjestetään. Järjestävä yhdistys toimittaa lisäksi tiedot kokeesta Spanieliliitolle.

6.5. Kokeesta ilmoittaminen ja tiedottaminen

Kokeen myöntäjät toimittavat myöntämistään kokeista tiedot Kennelliitolle julkaistavaksi.

7. KOKEEN SIIRTO TAI PERUUTUS

Kennelliiton kulloinkin voimassa oleva yleinen sääntö. Kokeen siirrosta tai peruutuksesta on tehtävä ilmoitus myös Spanieliliitolle.

8. YLITUOMARI JA HÄNEN VARAMIEHENSÄ

Tuomarin tulee olla Kennelliiton hyväksymä SPME-ylituomari, jolla on voimassa oleva arvostelu-oikeus. Tuomarin tulee olla Kennelliiton sekä jonkun FCI roturyhmiä 8.2 tai 8.3. edustavan rotujärjestön jäsen.

Ulkomaisen tuomarin tulee olla FCI:n hyväksymän kenneljärjestön jäsen ja sen hyväksymä spanielien metsästyskokeen tuomari, jolla on kotimaassaan voimassa oleva arvostelu-oikeus.

9. ILMOITTAUTUMINEN KOKEESEEN JA SIITÄ POISJÄÄMINEN

9. 1. Ilmoittautuminen

Ilmoittautuminen kokeisiin on tehtävä ilmoituksessa olevaan päivämäärään mennessä osanottomaksuineen.

Koiranomistajalle on heti ilmoittautumisajan päätyttyä ilmoitettava kokeeseen pääsystä.

Päteväksi poisjäämisen syyksi katsotaan koiran tai omistajan/ohjaajan todistettava sairaus tai nartun alkanut kiima. Poisjäämisestä on ilmoitettava koetoimikunnalle heti esteen ilmettyä. Ilman pätevää syytä poisjäänyt on aina velvollinen maksamaan osanottomaksun.

9. 2. Jälki-ilmoittautuminen

Koetoimikunnalla on oikeus hyväksyä myös jälki-ilmoittautumisia ja se voi periä niistä kaksinkertaisen maksun.

10. ARVOSTELU

Koirien metsästysominaisuudet ja työskentely arvostellaan näiden sääntöjen liitteenä olevien Kennelliiton hyväksymien ohjeiden mukaisesti.

11. KOELUOKAT JA KÄSITTEET

11.1 Koeluokat

Avoin luokka (AVO)

Koiralle joka on vähintään 9 kuukautta vanha, suorittanut spanielien vesityökokeen hyväksytysti. ja joka ei ole saavuttanut avoimessa luokassa ensimmäistä palkintoa.

Voittajaluokka (VOI)

Koiralle joka on saavuttanut avoimessa luokassa ensimmäisen palkinnon.

11.2. Suoritukseen liittyviä käsitteitä

- 1) Koiranohjaaja luopuu kesken kokeen -Luopui; tulosta ei lasketa
- 2) Tuomari keskeyttää koesuorituksen -Keskeytettiin; tulos lasketaan
- 3) Koira suljetaan kokeesta -Suljettu; tulosta ei lasketa

Luopuminen, keskeyttäminen ja sulkeminen määritellään tarkemmin näihin sääntöihin liittyvissä ohjeissa.

Ennen luopumista, keskeyttämistä tai sulkemista suoritettu arvostelu jää voimaan.

12. KOIRAN LOUKKAANTUMINEN

Koiran loukkaantuessa sen koesuoritus on keskeytettävä. Ennen keskeyttämistä suoritettu arvostelu jää voimaan ja tulos lasketaan.

13. VASTUUKYSYMYKSET

Koiran omistaja vastaa koiralle aiheutuneista ja koiran aiheuttamista vahingoista.

14. KOKEEN ARVOSTELUPERUSTEET

Arvosteltavat osa-alueet:

1. Haku	0...10 p	x 3 = 30
2. Ylösajo	0...10 p	x 3 = 30
3. Nouto	0...10 p	x 3 = 30
4. Kokonaisvaikutelma	0...10 p	x 1 = 10
		yht 100 p

Kustakin osasuorituksesta annetaan jokin seuraavista arvosanoista:

Arvosana 10 = erinomainen suoritus

Arvosana 9 = erittäin hyvä suoritus

Arvosana 8 = hyvä suoritus

Arvosana 7 = tyydyttävä suoritus

Arvosana 1-6 = puutteellinen suoritus

Arvosana 0 = hylätty, ei suoritusta

Mikäli jotain osa-aluetta ei pystytä arvostelemaan käytetään viivaa (-).

Palkintosijoihin vaadittavat minimipistemäärät ovat

1. palkinto 75 p
2. palkinto 60 p
3. palkinto 50 p

15. KOKEIDEN TULOKSET

15. 1. Tulosten tarkistus

Kokeen sihteeri tarkistaa kaikki laskelmat ja huolehtii tulosten merkitsemisestä Kennelliiton koepöytäkirjalomakkeelle sekä koirakohtaisille lomakkeille ja jättää ne viipymättä ylituomarin tarkistettaviksi.

Ylituomarin on vahvistettava lomakkeet allekirjoituksellaan ja lisättävä tuomarinumeroita nimen yhteyteen sekä vahvistettava valionarvoon oikeuttavat tulokset.

15. 2. Tulosten lähettäminen

Koetoimikunnan on lähetettävä ylituomarin tarkastamat ja vahvistamat koepöytäkirjat ja koirakohtaiset pöytäkirjat viikon kuluessa kokeen päättymisestä koeluvan myöntäjälle.

16. MUUTOKSET SÄÄNTÖIHIN

Suomen Spanieliliiton yleisen kokouksen hyväksymät ja esittämät sääntömuutokset hyväksyy ja vahvistaa Kennelliiton valtuusto. Näihin sääntöihin liittyvät ohjeet hyväksyy Kennelliiton rotujärjestön hallituksen esityksestä.

17. VALITUKSET JA ERIMIELISYYDET

Kennelliiton kulloinkin voimassa oleva yleinen sääntö.

18. PAKOTTAVAT SYYT

Kennelliiton hallitus voi pakottavista syistä rajoittaa kokeisiin ja kilpailuihin osallistumista tai antaa muita niiden toimeenpanoa koskevia erikoismääräyksiä.

19. MUUT SÄÄNNÖT JA OHJEET

Näitä koesääntöjä täydentävät Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevat säännöt ja ohjeet sekä lajikohtaiset järjestämisohjeet ja liitteet.

SPANIELIEN METSÄSTYSKOKEIDEN SÄÄNTÖIHIN LIITTYVÄT OHJEET

Hyväksytty Kennelliitossa 30.5.2013. Voimassa 1.5.2014 alkaen. Lisäykset hyväksytty 18.8.2014, voimassa 20.8.2014 alkaen.

1. YLEISIÄ OHJEITA

Ohjeissa määritellään tavoite, millaista ylösajavan ja noutavan koiran käyttö metsästyskoirana tulee olla.

Koiran tulee aktiivisesti, hakukuviota käyttäen, etsiä riistaa haulikon kantaman sisäpuolella. Haun tulee peittää kuljettu maasto. Koiralla tulee olla luontaista halua hakeutua riistaa suojaavan kasvillisuuden sekaan. Lähestyvistä ylösajosta koira viestii selkeästi ja ajaa riistan omatoimisesti liikkeelle. Koira pysähtyy ylösajoon ja suorittaa luvan saatuaan suoraviivaisen noudon.

Tavoitteesta poikkeaminen aiheuttaa arvosanan alenemisen tuomarín harkinnan mukaan. Tuomari laskee koiralle ansioksi ja puutteeksi vain sen, minkä hän itse kokeen aikana toteaa. Ylituomarin on koetta edeltävässä ylituomarin puhuttelussa lyhyesti kerrattava koirien ohjaajille arvostelun perusteet ja annettava riittävät ohjeet kokeen läpiviemiseksi.

Henkilön, joka kokeessa kantaa haulikkoa, tulee ennen kokeen alkua esittää voimassa oleva metsästyskortti ja aseenkantolupa ylituomarille. Kokeessa ampujana toimivat ylituomarin hyväksymät henkilöt.

Koe-erä aloitetaan tuomarin määräämässä paikassa ja määräämänä aikana. Tuomari määrää myös yleisen kulkusuunnan. Koiran ohjaajalla on oikeus ehdottaa, mitä maastokohtia hän yleisen kulkusuunnan puitteissa haluaa kuljettavan. Kulkusuunnan valinnassa on ensisijaisesti otettava huomioon, että se johtaa tulokselliseen metsästyksen.

Kokeessa pyritään täydelliseen riistatyöskentelyyn, mihin kuuluu; haku, ylösajo, pudotus, saaliin löytäminen ja nouto.

2. KOERIISTA

Koeriistana käytetään koeajankohtana sallittua metsästettävää riistaa. Pääriista mainitaan koeanomuksessa ja koeilmoituksessa.

Lavastuksissa voidaan myös käyttää tuoreena ja suolistamattomana pakastettua riistaa, joka on koesuorituksen aikana täysin sulanutta ja ylituomarin hyväksymää.

3. KOKEESTA SULKEMINEN

Koira suljetaan kokeesta, jos se:

- vahingoittaa riistaa noudon yhteydessä
- kieltäytyy noutamasta
- kieltäytyy menemästä veteen
- on paukkuarka
- tekee 0-hakua
- jättää ohjaajan
- ohjaaja rikkoo sääntöjä ja/tai ei noudata tuomarin ohjeita

Lisäksi VOI-luokassa koira suljetaan kokeesta, jos se karkottaa riistan hakualueen ulkopuolella

4. OHJAAJA

Koiranohjaaja saa ohjata koiraansa käskyin ja merkein sekä kieltää koiraansa virheistä. Ohjaaja ei saa kokeen aikana fyysisesti pakottaa, estää tai rangaista koira. Koiranohjaaja saa oma-aloitteisesti kytkeä koiransa vain luopuessaan kokeesta.

5. PALKITSEMISEN ERITYISVAATIMUKSET

Avoimen luokan arvostelussa arvostetaan koiran luontaisia metsästystaipumuksia, kuten haun etenevyyttä ja pyrkimystä riistalle sekä ylösajokykyä. Virheitä ja puutteita arvostellaan lievemmin kuin voittajaluokassa. Tuomari voi neuvoa tiettyssä määrin sen alentamatta suorituksen arvoa.

Voittajaluokassa koiralta vaaditaan kaikissa olosuhteissa koulitumpaa, kestävämpää ja kokeneempaa työskentelyä kuin avoimessa luokassa. Koiran on osoitettava hyvää tottelevaisuutta sekä kyttävä sopeuttamaan hakunsa maaston ja tuulen mukaan. Koiran ja ohjaajan toiminnan on oltava metsästyksellistä ja itsenäistä. Hakukuvion tulee olla maaston peittävä ja koiran on tarvittaessa oltava ohjattavissa eri maastonkohteisiin.

Koe-erän pituus on vähintään 30 minuuttia. Vähintään yksi täydellinen (ylösajo, pudotus ja nouto) riistatyö on ensimmäisen palkinnon edellytyksenä. *Täydellinen riistatyö voidaan tehdä myös haavakolla. Voimassa 20.8.2014 alkaen*

Ensimmäiseen palkintoon ei mikään pistemäärä saa olla 7:n alapuolella eikä toiseen palkintoon 5:n alapuolella. Koira palkittaessa on aina oltava näyttö kaikista osasuorituksista (hausta, ylösajosta ja noudosta). Mikäli muutoin hyvin toimineelle koiralle ei ole onnistuttu pudottamaan riistaa, voidaan nouto suorittaa lavastuksella. Lavastukseen perustuva suoritus voidaan palkita korkeintaan 2. palkinnolla.

AVO:

Ensimmäisen palkinnon saavuttaakseen vaaditaan, että koira suorittaa kokeen vakuuttavalla tavalla ilman vakavia virheitä ja lisäksi, että se on tuomarin mielestä hyvä metsästyskoira.

Toisen palkinnon saavuttaakseen tulee koiran tehdä ansiokasta työtä. Tiettyjä virheitä ja puutteita voidaan hyväksyä.

Kolmannen palkinnon saavuttaakseen koiran tulee työskennellä siten, että huolimatta sen tekemistä virheistä ja siinä havaituista puutteista, suoritus voidaan palkita.

VOI:

Ensimmäisen palkinnon saavuttaa koira, jonka työskentely on hyvin harjoitetun ylösajavan ja noutavan koiran kestävä työkentelyä ja jolla on hyvät luontaiset kyvyt. Lisäksi se on tuomarin mielestä erittäin hyvä metsästyskoira.

Toisen palkinnon saavuttaa koira, joka on tehnyt joko palkintosijaa pudottavan virheen tai jolta puuttuu riittävät kyvyt, mutta se on muuten suoriutunut koe-erästä hyvin.

Kolmannen palkinnon saavuttaa koira jolla on toistuvia vakavia virheitä, mutta se on suoriutunut koe-erästä.

Palkittavia ominaisuuksia

Jalostuksen näkökulmasta hyvän ylösajavan koiran tärkeitä palkittavia ominaisuuksia ovat: luonnollinen riistalle pyrkivyyys, tehokasvauhtinen hakutyöskentely, hyvä kontakti ohjaajaan, ohjattavissa hiljaisin ja pienin merkein, hyvä markkeerauskyky ja nouto.

Koiran vakavia/ palkintosijaa pudottavia virheitä ovat:

- 1 heikko kontrolli
- 2 äänekäs ohjaaminen (koiran tottelemattomuus)
- 3 heikko maaston kattavuus
- 4 ei löydä ammuttua tai haavoittunutta riistaa (*eye wipe-tilanne*) *Voimassa 20.8.2014 alkaen.*
- 5 paukkunouto
- 6 perään meno
- 7 riistan väliin jättäminen
- 8 koiran häiritsevä vinkuminen tai haukkuminen
- 9 taipumus puurtamiseen ja jäljittämiseen

6. ARVOSTELU JA SUORITUSTAPA

Koiran arvostelun suorittaa yksi tuomari. Molemmissa luokissa käytetään laatuarvostelua. Kokonaisvaikutukseen sisältyvä tottelevaisuus ja yhteistoiminta arvostellaan kaikkien kokeeseen kuuluvien osasuoritusten yhteydessä.

Eye wipe

Tilanteessa, jossa koira ei kohtuullisessa ajassa löydä sen omasta ylösajosta ammuttua riistaa, voidaan seuraavaksi vuorossa oleva koira tai muu tuomarin määräämä kokeeseen osallistuva koira kutsua yrittämään kyseisen riistan löytämistä. Jos toinen koira onnistuu tehtävässään, tulee sen työskentely arvostaa korkealle. Vastaavasti ensimmäisen koiran palkintosija putoaa. Ensimmäinen koira on eye-wipe -tilanteen kohteena ollut koira ja toinen koira eye-wipen tehnyt koira. Jos välittömästi näiden kahden työskentelyn jälkeen tuomari löytää noutamatta jääneen riistan, putoaa molempien koirien palkintosija.

Eye-wipe-tilannetta käytetään vain ensimmäisen ja toisen koiran välillä. Mikäli riista löytyy myöhemmin kokeen aikana, ei tilanne enää aiheuta eye-wipe-ansioita tai menetyksiä. Voimassa 20.8.2014 alkaen.

1. Haku

Haun tarkoituksena on maastossa olevan riistan löytäminen ja sille ylösajon saaminen. Koiran tulee aina työskennellä haulikon kantaman sisäpuolella ja haun tulee peittää kuljettu maasto. Koira ei saa ohittaa riistaa.

Parhaimmillaan hakukuvio leviää ja supistuu sivuille maaston peitteisyyden ja paikallisten olosuhteiden mukaan. Mahdolliset riista-alueet tulee tarkistuttaa. Koiran tulee kattaa etsitty alue mahdollisimman hyvin mahdollisimman vähällä ohjaajansa avustuksella.

Koiralla tulee olla luontaista halua hakeutua riistaa suojaavan kasvillisuuden sekaan.

Lähestyvistä ylösajosta koira viestii selkeästi ja ajaa riistan omatoimisesti liikkeelle. Koira pysähtyy ylösajoon ja suorittaa luvan saatuaan suoraviivaisen noudon.

2. Ylösajo

Ylösajo liittyy saumattomasti hakuun, ja koiran on sovitettava hakukuvionsa siten, että ylösajo tulee mahdolliseksi. Hyvä ylösajo on hyvin ennakoitavissa, rivakka ja haulikon kantaman sisäpuolella tapahtuva. Koiran tulee pysähtyä ylösajoon.

Usein haavakon löytö tapahtuu kuten ylösajo ja on näin ollen arvostelukelpoinen myös ylösajona.

3. Nouto

Koiran tulee pysyä paikallaan laukauksen ja riistan putoamisen aikana.

Koira lähetetään noutoon tuomarin luvalla.

Hyvä nouto sisältää nopean ja siistin riistan poimimisen sekä nopean suoraviivaisen paluun ohjaajan luo. Hyvän riistanlöytäjän ei tukeudu ohjaajaan riistan löytämisessä. Koiran tulee kuitenkin olla tottelevainen ja noudattaa ohjaajan antamia käskyjä. Kun koira lähetetään noutamaan riistaa, jonka putoamista sillä ei ole ollut mahdollista nähdä, tulee sen halukkaasti totella käskyjä ja toimia hyvässä yhteistyössä ohjaajan kanssa.

Hyvä nouto sisältää nopean ja siistin riistan poimimisen sekä hyvällä otteella kantamisen. Koira saa painaa riistan maahan korjatessaan otettaan paremmaksi.

Koiran on palattava ohjaajan luokse helpointa ja järkevintä tietä.

Noudon ja luovutuksen tulee tapahtua riistaa vahingoittamatta.

Hyvä markkeerauskyky on ratkaisevassa roolissa, kun koira lähetetään noutoon metsästäjäalueelle. Työskentelyalueella koira ei saa häiritä riistaa enempää kuin on tarpeen.

Tuomarin tulee palkita koira, joka menee suoraan riistan putoamispaikalle ja suorittaa tehtävän. Samalla tavoin tulee koiran kyky ottaa suora linja ammutun jäniksen, kaniinin tai linnun perään arvostaa korkealle.

4. Kokonaisvaikutelma

Kokonaisvaikutelma arvostellaan kaikkien kokeeseen kuuluvien osasuoritusten yhteydessä.

Pääpainona ovat koiran työskentelytyyli sekä ominaisuudet ylösajavana ja noutavana metsästyskoirana.

Kohteella voidaan tasapainottaa, korottaa tai vähentää pistemäärää määrättäessä palkintosijoja rajatapauksissa. Pisteitä voidaan käyttää myös palkittujen koirien paremmuusjärjestykseen asettamisessa ja koiran erityisansioita palkittaessa.

SPME-V –kokeen huomioitavat erityispiirteet:

Koiran tulee osoittaa tarkoituksenmukaista halukkuutta vedessä työskentelyyn. Ansioksi koiralle

lasketaan erityisesti uintikestävyys ja ohjattavuus uinnin aikana. Vesilintumetsästys on usein haavoittuneen riistan pyyntiä. Vesilintukokeessa työskentely vedessä uiden tai kahlaten on pääliikkumistapa.

Hyvään uimataitoon ja määrätietoiseen etenemiseen vaikeakulkuisessa kaislikossa tulee aina liittyä haun yhteydessä esitetyt vaatimukset maaston haravoimisesta. Koiran on osoitettava tarkoituksenmukaista halukkuutta työskennellä vedessä uimalla ja kahlaamalla.

Ansioksi koiralle lasketaan haun itsenäinen, määrätietoinen eteneminen, ohjattavuus, kestävyys vesiolosuhteissa sekä kyky hakukuviolla painostaa riista liikkeelle kaislikoista.

ARVOSTELUOHJEET

Ohjeet on tarkoitettu tuomarin työn helpottamiseksi sekä yhtenäistämään arvostelukäytäntöä tulkintoineen. Pääohjeena pidetään, että tuomari tekee aina oikeutta koiralle.

Spanielien metsästyskokeessa koiralla on mahdollisuus saavuttaa käyttövalion (FI KVA) arvo. Käyttövalion arvo menettää merkityksensä, mikäli VOI 1-palkinto annetaan liian löysin perustein. Tämän vuoksi osa-arvostelujen parhaat pisteet voidaan antaa vain erinomaisista suorituksista ja suorituksen on kokonaisuudessaan oltava erittäin hyvä, jotta koiralle voidaan antaa ensimmäinen palkinto.

1. Kokeen yleiskulku

Koska sääntöjen mukaan tuomarit nimetään koemaastoihin, tulee tuomarin ennen kokeen alkua selvittää maasto-oppaalta oman maastonsa rajat, maasto-olosuhteet ja niissä vallitsevat metsästykselliset olosuhteet.

Koeryhmälle tulee selvittää riistalajit, joita siinä kokeessa on mahdollista metsästää sekä mikä alue maastosta on kunkin koiran käytettävissä.

Tuomarin on ilmoitettava koiranohjaajalle pääasiallinen kulkureitti. Tuomarilla on oikeus harkintansa mukaan määrätä yleisestä kulkusuunnasta poikkeavia tehtäviä. Koiraa pyritään kokeilemaan mahdollisimman monipuolisissa ja vaihtelevissa maastoissa.

Tuomarin ilmoittaa ohjaajalle koe-erän alkamisen ja päättymisen sekä mahdolliset katkokset. Ohjaaja saa laskea koiran irti vain em. ilmoituksen saatuaan. Koira on kytkettävä koe-erän päättyessä.

Ylituomari voi omasta tai ohjaajan esityksestä käyttää koeryhmässä myös tarkka- ja sivuampujia. Myös tuomarilla on oikeus käyttää asetta. Kaikkien asetta kantavien on pyrittävä tekemään oikeutta arvosteltavalle koiralle.

Koiralle annetaan vähintään 30 minuuttia koeaikaa juuri sen riistan koemaastossa, missä pääriistan esiintyminen on todennäköistä.

Kokeen kokonaistavoitteena on saattaa ohjaaja ja koira tilanteeseen, missä riistatyöskentely ja koiran täydellinen arvostelu on mahdollista.

Koiraa palkittaessa on aina oltava näyttö kaikista osasuorituksista. Mikäli hyvin toimineelle koiralle ei ole onnistuttu pudottamaan riistaa, voidaan nouto suorittaa lavastuksella. Lavastukseen perustuva suoritus voidaan palkita korkeintaan toisella palkinnolla.

Tuomarin tulee välittömästi koe-erän päätyttyä käydä ohjaajan kanssa läpi kokeen tapahtumat.

2. Kokeen osasuoritukset

2.1 Haku (nopeus, kuvio, laajuus)

Haun tarkoituksena on maastossa olevan riistan löytäminen ja sille ylösajon saaminen. Koiran tulee aina työskennellä haulikon kantaman sisäpuolella ja haun tulee peittää kuljettu maasto. Koira ei saa ohittaa riistaa.

Tuulen suunnalla on vaikutusta koiran työskentelytapaan. Vastatuuleen työskenneltäessä koira hakee systemaattisesti risteillen. Myötätuuleen edettäessä koira pyrkii etenemään suoraan eteen palatakseen hakukuviolla takaisin kohti ohjaajaa. Myös sivutuuli muokkaa varsinkin kokeneiden koirien työskentelytapaa. Etenemistähti tulee sopeuttaa siten, että koiralle suodaan mahdollisuus järkevään työskentelytapaan vallitsevissa tuuliolosuhteissa.

Kun kokeen pääriistana ovat vesilinnut (SPME-V), tulee koiran haun tapahtua pääosin uiden ja kahlaten.

Koiran tulee osoittaa tarkoituksenmukaista halukkuutta vedessä työskentelyyn. Ansioksi koiralle lasketaan erityisesti uintikestävyys ja ohjattavuus uinnin aikana.

Koiralla tulee olla luontaista halua hakeutua riistaa suojaavan kasvillisuuden sekaan. Lähestyvästä ylösajosta koira viestii selkeästi ja ajaa riistan omatoimisesti liikkeelle. Jos koira pysähtyy lyhyesti ennen ylösajoa, tulee se tulkita tarkennukseksi. Koira pysähtyy ylösajoon ja suorittaa luvan saatuaan suoraviivaisen noudon.

2.2 Ylösajo

Ylösajo liittyy saumattomasti hakuun. Hyvä ylösajo on hyvin ennakoitavissa, rivakka ja haulikon kantaman sisäpuolella tapahtuva.

Koiran tulee pysähtyä ylösajoon. Jos koira siirtyy markkeeratakseen pudotuksen, se tulee huomioda järkevänä työskentelytapana. Tämä on osattava erottaa perään menosta.

Koiran tottelevaisuus ja yhteistyö ohjaajan kanssa korostuu erityisesti ylösajotilanteessa.

2.3 Nouto

Koiran tulee pysyä paikallaan laukauksen ja riistan putoamisen aikana.

Koira lähetetään noutoon tuomarin luvalla.

SPME-V kokeessa pysähtyminen ja lyhyt kontakti ohjaajan kanssa riittävät noutokäskyn antamiseen. Tämä siksi ettei riista pääsisi vesiolosuhteissa pakenemaan. Hallittu haun päätyminen ylösajoon ja noudon alkaminen tuomarin luvan jälkeen ohjaajan käskystä on spanielimetsästystä

parhaimmillaan.

Hyvä nouto sisältää nopean ja siistin riistan poimimisen sekä nopean paluun. Hyvä riistanlöytjä ei tukeudu ohjaajaan riistan löytämisessä. Koiran tulee kuitenkin olla tottelevainen ja noudattaa ohjaajan antamia käskyjä. Hetkellinen riistan aktiivinen etsiminen ei ole virhe, jos se mahdollistaa noudon.

Kun koira lähetetään noutamaan riistaa, jonka putoamista sillä ei ole ollut mahdollista nähdä, sen tulee halukkaasti totella käskyjä ja toimia hyvässä yhteistyössä ohjaajan kanssa. Silloin kun koiralla ei ole ollut mahdollisuutta markkeerata pudotusta, se tulee mahdollisuuksien mukaan viedä paikkaan, josta lähetettynä sillä on mahdollisuus onnistua noudossa hyvin.

Hyvä nouto sisältää hyvällä otteella kantamisen. Koira saa painaa riistan maahan korjatessaan otettaan paremmaksi.

Koiran on palattava ohjaajan luokse helpointa ja järkevintä tietä. Noudon ja luovutuksen tulee tapahtua riistaa vahingoittamatta.

Nouto, joka on vaikea ja markkeeraamaton ja jossa on pitkä noutomatka, vaikea maasto tai se sisältää vaikeita ylitettäviä maastokohteita tulee arvostaa korkealle.

Ylilennosta ammuttaessa koiran tulee pysähtyä laukaukseen. Siitä suoritettu markkeeraamaton nouto tulee arvostaa korkealle.

Noudon tulee päätyä ohjaajalle käteen.

Lavastettua noutoa voidaan käyttää hyvin toimineelle koiralle, jolta on saatu näyttö ylösajosta, mutta riistan pudottaminen ei ole onnistunut. Ainoastaan lavastukseen perustuva kokonaissuoritus voidaan palkita korkeintaan 2. palkinnolla.

Lavastuksen suoritus:

Lavastus suoritetaan mielellään koepäivänä ammutulla suolistamattomalla riistalla. Jokaiselle koiralle varataan oma noutoriista. Vaihtoehtoisesti voidaan käyttää vastaavaa pakastettua ja suoritushetkellä täysin sulanutta tuomarin hyväksymää riistaa.

Koira jätetään käskyn alla istumaan ja ohjaaja siirtyy siitä viiden metrin päähän. Tuomarin merkistä avustaja heittää näkösuojasta riistaeläimen 20 metrin päähän koirasta. Heiton ollessa lakipisteessä ammutaan laukaus haulikolla. Koira lähetetään noutoon tuomarin luvalla.

2.4 Kokonaisvaikutelma

Kokonaisvaikutelma arvostellaan kaikkien kokeeseen kuuluvien osasuoritusten yhteydessä. Pääpainona ovat koiran työskentelytyyli sekä ominaisuudet ylösajavana ja noutavana metsästyskoirana.

Kokonaisvaikutelman arvioinnilla voidaan tasapainottaa, korottaa tai vähentää pistemäärää palkintosijan rajatapauksia määrättäessä. Pisteitä voidaan käyttää myös palkittujen koirien

paremmuusjärjestykseen asettamisessa ja koiran erityisansioita palkittaessa. Ohjaajan toiminta koeerän aikana voi nostaa tai laskea kokonaispistemäärää.

SPME-V

Maasto-olosuhteet voivat olla vesiolosuhteissa vaihtelevia. Leveässä luhdassa haun tulee olla tarkoituksenmukaista mahdollistaen ylösajon ja riistalaukauksen sopivalta etäisyydeltä. Koiran on kyettävä pitkiinkin noutomatkoihin, jopa hakualueen ulkopuolelle, samoin jos koira joudutaan lähettämään kauas ulottuviin tarkastustehtäviin. Näistä on kuitenkin sovittava arvostelevan tuomarin kanssa etukäteen.

YLITUOMARIKERTOMUS

Ylituomarikertomukseen kirjattavat asiat:

- kokeen alkamis- ja päättymisajankohta
- kuvaus koemaastoista ja koeolosuhteista
- saaliiksi saatu riista
- lavastusten lukumäärä

SPANIELIEN VESITYÖKOE

Vesityökokeessa arvostellaan koiran kykyä löytää ja noutaa riistaa uimalla vedestä, vesikasvillisuuden seasta.

Vesityökokeen hyväksytty suoritus on pääsyaatimuksena SPME-/SPME-V –kokeen AVO-luokkaan.

Koeriista

Riistana käytetään suolistamatonta vesiriistalintua tai rauhoittamatonta lorkkia. Pakastetun riistan tulee olla täysin sulatettua. Kokeen tuomari hyväksyy kokeessa käytettävän riistan ennen koesuoritusta. Suolistettu tai sulamaton pakastettu riista ei kelpaa.

Koesuoritus

Ohjaajalle näytetään ranta-alue, josta hän saa ohjata koiraa. Koiran tulee luovuttaa lintu ohjaajalle etukäteen osoitetussa paikassa, kuivalla maalla noin 5 metrin päässä vesirajasta. Koiran annetaan työskennellä niin kauan, kuin tuomari katsoo sen työskentelyn olevan mielekästä.

Vesityökokeessa heitetään lintu vesikasvillisuuden sekaan. Välimatka koirakon ja putoamispaikan välillä tulee olla noin 40 metriä, josta vähintään puolet on uitavaa. Koiralla tulee olla mahdollisuus nähdä lintu ilmassa. Linnut heitetään kaikille kokeeseen osallistuville koirille samaan paikkaan.

Laukaus ammutaan rannalta ja ampuja tulee sijoittaa siten, että se helpottaa koiran markkeerausta.

Laukaus ammutaan riistan ollessa heiton lakipisteessä.

Suorituksen aikana koira on kytkemättömänä ja noutoon tuomarin luvalla.

Kokeen arvostelu

Vesikoe arvostellaan hyväksytyksi tai hylätyksi.

Hyväksynnän vaatimukset: koira menee vapaaehtoisesti veteen, osoittaa hyvää kykyä edetä vesikasvillisuuden seassa sekä noutaa linnun ohjaajan ulottuville. Suorituksen aikana koira ei osoita sulkevia virheitä, jotka on mainittu SPME-/SPME-V –kokeiden säännöissä.

Kokeen järjestäminen

Spanielien Vesityökoe anotaan SPME-/SPME-V –kokeen yhteyteen, mikäli koepaikalla on sen järjestämiseen soveltuva suorituspaikka.

Erillinen vesityökoe

Kokeeseen tulee osallistua vähintään kaksi koirakkoa, jotta se voidaan järjestää erillisenä Spanielien Vesityökokeena.

SPANIELIEN METSÄSTYSKOKEIDEN SM-KOKEEN JÄRJESTÄMISOHJE

Kokeen järjestämisoikeuden anominen

Mestaruuskokeen anoo se yhdistys, jolle Suomen Spanieliliiton hallitus on järjestämisoikeuden myöntänyt. Rotujärjestöt vuorottelevat kokeen järjestäjinä sovitun kiertojärjestelmän mukaan. Kokeen järjestämistä koskeva anomus osoitetaan sille kennelpiirille, jonka alueella koe järjestetään. Kennelpiiri toimittaa anomuksen edelleen rotujärjestölle / koetoimikunnalle, joka edelleen lähettää anomuksen Kennelliittoon kulloinkin voimassa olevien ohjeiden mukaan.

Koirien ilmoittaminen ja lukumäärä

Kokeeseen on ilmoitettava kirjallisesti koetoimikunnalle vähintään kaksi viikkoa ennen koetta. Ilmoittautumisen mukaan on liitettävä kopio edellisen tai kuluvan vuoden parhaan metsästyskokeen voittaja-luokan tuloksesta.

Koetta ei järjestetä, mikäli määräaikaan mennessä ilmoittautuneita on vähemmän kuin viisi. Jos ilmoittautuneita on enemmän kuin kymmenen, koetoimikunnalla on oikeus valita kokeeseen 10 koira paremmuusjärjestyksessä ilmoittautumisen mukana lähetettyjen koetulosten perusteella. Edellisen vuoden mestari on oikeutettu osallistumaan kokeeseen. Suomenmestaruus voidaan jakaa kun osallistujia on vähintään kuusi.

Tulosten laskeminen:

Koe järjestetään kaksipäiväisenä siten, että kumpanakin päivänä on erillinen koe.

Kaikki osanottajat kilpailevat kumpanakin päivänä ja lopputulokseksi tulee kahden päivän yhteenlaskettu pistemäärä jaettuna yhteenlasketuilla palkintosijapisteillä. Mikäli koiran palkinto on VOI 0 ja VOI -, on palkintosijapiste 4.

Kilpailun voittaa ja mestarin arvon saa koira, jolla on paras keskiarvo. Tasatuloksen sattuessa paremmuuden ratkaisee kokeen ylituomari.

Maastojen ja tuomarien arvonnassa tulee huolehtia siitä, että kullakin koiralla on eri päivinä eri maasto ja eri tuomari kuin edellisenä päivänä.

Muilta osin noudatetaan kulloinkin voimassa olevia spanielien metsästyskokeiden voittajaluokan sääntöjä.

Koeaika

Koe järjestetään vuosittain Spanieliliiton Metsästyskoetoimikunnan määräämänä ajankohtana.

TOIMINTAOHJEET

Hyväksytty Spanieliliitossa.

VASTAAVAN KOETOIMITSIJAN TEHTÄVÄT

Vastaava koetoimitsija on kokeen varsinainen vetäjä. Hänen vastuullaan on huolehtia kokeen sääntöjenmukaisesta sujumisesta. Se tehdään yhteistyössä koetoimikunnan ja kokeen ylituomarin kanssa, joka koepöytäkirjan allekirjoituksellaan vastaa, että koe on kaikilta osa-alueilta sääntöjenmukaisesti suoritettu.

Vastaavan koetoimitsijan kannattaa pyytää ja nimetä tehtäviin useampia henkilöitä, jotta työtehtävästä ei tule liian suuri ja riskit kokeen mahdolliselle epäonnistumiselle saadaan minimoitua. Lajin opiskelun ja näkökulman laajentamiseksi työskentely toimikunnan tehtävissä on mukavaa harrastustoimintaa. Se antaa myös valmiuksia lajin koetuomariksi kouluttautumiseen.

Kokeiden suuruudesta ja paikallisista olosuhteista riippuen voidaan vastuualueita ja tehtäviä jakaa useammalle henkilölle.

Tehtävät ennen koetta:

- toimikunnan järjestely ja vastuualueiden jakaminen
- koemaastojen varmistaminen
- koemaastojen rauhoittamisesta tiedottaminen
- karttojen ja tarvittavien lupien varmistaminen
- koeriistan selvittäminen ja hankinta
- koekutsujen toimittaminen tuomareille ja kilpailijoille
- kokeessa tarvittavien välineiden ja tarvikkeiden hankinta
- koelomakkeiden hankinta
- palkintojen hankinta
- koepäivän aikataulun laadinta
- kokeen yleishuollon (tuomareiden ja kilpailijoiden majoitus ja ruokailu) järjestäminen

Tehtävät kokeen aikana:

- tuomareiden ja kilpailijoiden vastaanottaminen
- koirien osallistumisoikeuksien varmistaminen
- kokeen alku- ja loppuseremonioiden vetäminen
- kuljetusten organisointi
- tuomareiden työskentelyolosuhteista huolehtiminen
- kokeen aikataulusta huolehtiminen
- kokeen vastuualueiden toiminnan valvonta ja avustaminen tarvittaessa

Tehtävät kokeen jälkeen:

- huolehtia, että kokeesta aiheutuneet maksut on hoidettu
- huolehtia, että kokeen paperit lähtevät viikon kuluessa kennelpiiriin nimeämälle henkilölle
-

Spanielien metsästyskokeen järjestäminen koostuu monista osatekijöistä. Koetta koskevat säännöt ja ohjeet tarkoin noudatettuna antavan perustan hyvin läpiviedylle kokeelle ja mahdollistavat koirien tasapuolisen arvioinnin ylösajavina ja noutavina metsästyskoirina.

KOIRANOHAJAJAN TOIMINTAOHJE

1. Koiranohjaajana spanielien metsästyskokeessa voi toimia henkilö, joka omaa riittävän hyvän fyysisen kunnon.
2. Koiran ilmoittaminen kokeeseen tehdään kirjallisesti kokeen ilmoituksessa olevaan päivämäärään mennessä osanottomaksuineen, ellei koeilmoituksessa ole toisin määrätty.
3. Kokeen järjestäjät ilmoittavat koiran omistajalle, onko hänen koiransa voitu hyväksyä kyseiseen kokeeseen. Myönteisessä tapauksessa ilmoitetaan myös kokoontumispaikka ja –aika sekä tieto majoittumis- sekä ruokailumahdollisuuksista.
4. Koiranohjaajan on oltava koetoimikunnan ilmoittamalla kokoontumispaikalla määrättyinä aikana ja tarkoin seurattava ylituomarin puhuttelua, koska tässä tilaisuudessa saadaan toimintaohjeet kokeen ajaksi.
5. Koiranohjaajan täytyy ennen ylituomarin puhuttelua esittää vastaavalle koetoimitsijalle koiran rekisteri- ja rokotustodistukset. Mahdollisesta häntäamputaatiosta on esitettävä suomen-, englannin- tai ruotsinkielinen eläinlääkärin todistus.
6. Kun ohjaaja itse haluaa toimia ampujana, hänen tulee esittää ylituomarin valtuuttamalle henkilölle voimassa oleva metsästyskortti ja aseenkantolupa. Asetta on aina käsiteltävä suurta varovaisuutta noudattaen. Ampuma-aseena käytetään haulikkoja. Kokeen järjestäjällä on mahdollisuus ohjeistaa käytettävä haulikoko.
7. Jos ohjaaja ei kannata itse asetta, hän on itse vastuussa ampujan hankkimisesta ja kuluista. Koetoimikunta auttaa resurssiensa mukaan.
8. Koiranohjaaja on kokeen aikana aina koiran virallinen edustaja riippumatta koiran omistussuhteista.
9. Koiranohjaaja huolehtii tuomarin kuljettamisesta maastoon, ellei sitä tuomarin ja koetoimikunnan kanssa toisin sovita.
10. Koe-erä alkaa ja päättyy aina tuomarin määräämässä paikassa. Tuomari päättää maastossa kuljettavan yleisen kulkusuunnan.
11. Koiranohjaaja voi kulkusuunnan puitteissa esittää mitä maastonkohtia hän haluaisi kuljettavan.
12. Ohjaaja ei saa kytkeä koiraansa ilman tuomarin suostumusta paitsi ilmeisen vaaran uhatessa. Muussa tapauksessa se katsotaan kokeesta luopumiseksi.
13. Koiranohjaajan tulee tarkoin noudattaa niitä ohjeita, joita ylituomarin puhuttelussa on annettu ja koe-erien aikana arvostelevalle tuomarin ohjeita.
14. Koiranohjaajalla on oikeus ohjata koiraansa käskyin ja merkein sekä kieltää virheistä, mutta tämän tulee tapahtua hillitysti ja koira fyysisesti estämättä. Vähä-ääninen ja hillitty työskentely koiran kanssa johtaa yleensä parhaaseen tulokseen. Se kuvastaa hyvää yhteistoimintaa koiran ja ohjaajan välillä.
15. Riistaa on käsiteltävä kaikissa tilanteissa hyvään metsästystapaan kuuluvalla kunnioituksella.
16. Erän päätyttyä tuomari käy yhdessä ohjaajan kanssa läpi kokeen kulun ja sen tapahtumat.
17. Ylituomarin hyväksymästä sääntöjen mukaisesta arvostelusta ei voi valittaa. Muista syistä syntyneet erimielisyydet on viipymättä ilmoitettava ylituomarille. Ylituomari antaa jatkovalitusmenettelystä ohjeet, mikäli ko. henkilö ei tyydy ylituomarin ja koetoimikunnan yhdessä tekemään päätökseen.
18. Koiranohjaaja on velvollinen huolehtimaan koiran kaikinpuolisesta hyvinvoinnista kokeen aikana niin koemaastossa kuin majoitusalueella. Koiran aiheuttamista vahingoista vastaa koiran omistaja.
19. Koiranohjaajan tulee käyttäytyä kokeessa esimerkillisesti tuomareita, toimitsijoita, toisia ohjaajia ja muitakin läsnäolijoita kohtaan.

YLITUOMARIKOULUTUS

Ylituomarikoulutuksessa noudatetaan Kennelliiton yleistä ohjetta.

Sen lisäksi SPME-kokeen lajikohtaiset tuomarikoulutusvaatimukset ovat:

1. on ohjannut koiran SPME-kokeen VOI-luokassa palkintosijalle
2. on toiminut SPME-kokeen vastaavana koetoimitsijana vähintään kerran
3. omistaa voimassa olevan metsästyskortin

Ensimmäisessä lajikoulutusvaiheessa teoriakoulutus säännöistä (ylituomaria ja SPME-koetta koskevat säännöt)

- läpäisyvaatimuksena on kirjallisen kokeen läpäisy, jossa vähintään 80 % vastauksista oikein (kysymykset Kennelliiton ja lajikohtaisista säännöistä)

Oppilasharjoittelu eli käytännön harjoitusarvostelut

- tähän vaiheeseen pääsevät teoriaosan kirjallisen kokeen läpäisseet
- tehdään vähintään 10 koiralle ja arvosteltavana koiria kummastakin luokasta, koelajeina sekä SPME – että SPME-V kokeet
- kuuluvat koulutusohjelmaan ns. koulutuskokeina, jotka järjestetään osana koulutusta (voivat olla yleisiä spanieleiden metsästyskokeita, joiden harjoitusarvosteluosuuteen ennakoilmoittautuminen kokeen ylituomarille) - koearvostelut tarkastaa kokeen ylituomari kokeen aikana. Oppilasarvostelut vähintään kahdelle eri ylituomarille
- tekee ylituomarikertomus luonnoksen, jonka kokeen ylituomari hyväksyy
- läpäisyvaatimuksena on, että kaikilla koirilla on sama palkintosija arvostelevan tuomarin kanssa ja ylituomarikertomusluonnos hyväksytysti laadittu

Kokelasharjoittelu eli pätevytyminen ylituomarikortin saamiseksi

- oppilasharjoittelut hyväksytysti suorittaneet jatkavat tähän vaiheeseen
- tehdään vähintään 10 koiralle ja arvosteltavana koiria kummastakin luokasta, koelajeina sekä SPME- että SPME-V kokeet
- kokelas tekee itsenäisesti koearvostelut ja esittää ne ennen kokeen virallista tulostenlukua kokeen ylituomarille
- suorittaa kokeen alusta loppuun asti kuten kokeen ylituomarin tehtäviin kuuluu
- läpäisyvaatimuksena on, että jokaisen koiran palkintosija säilyy ylituomarille esityksen jälkeen ennallaan ja että ylituomarikertomus on yhtenevä virallisen kokeen ylituomarin kanssa
- kokelasarvostelut suoritettava vähintään kahdelle eri ylituomarille
- ylituomarikokelaat suorittavat koearvostelut yleisen metsästyskokeen yhteydessä